

VERİ MERKEZİ, BULUT BİLİŞİM VE PLATFORM HİZMETLERİ SEKTÖRLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK DESTEK VE TEDBİRLER HAKKINDA KANUN TASLAĞI

TELKODER GÖRÜŞ VE DEĞERLENDİRMELERİ

11 Şubat 2022

Taslağın Genel Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme

Teklif Kanun; Türkiye’de ilk defa veri merkezlerinin, bulut bilişim ve platform hizmetlerinin yasal bir tanıma sahip olması ve sağlanması planlanan teşvikler ile veri merkezi sektörünün gelişimi açısından son derece önemli ve kıymetli bir adım olarak değerlendirilmektedir. Öte yandan, teklifte yer alan bazı çelişkilerin ve boşlukların giderilmesi, teşvik mekanizmasının uygulamada veri merkezi işletmecileri, bulut bilişim ve platform hizmeti sağlayıcılarına getireceği operasyonel ve finansal riskleri minimuma indirecek şekilde yeniden tanımlanması gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca, amacı Türkiye’de veri merkezleri, bulut bilişim ve platform hizmetleri sektörlerini geliştirmek, uluslararası rekabet gücünü arttırmak ve ülkemizi bu anlamda bir cazibe merkezi haline getirmek olan teklifin içerisine “Tedbirler” başlığı altında eklenen düzenlemelerin başta Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü (GDPR) olmak üzere temel bazı düzenlemelere aykırı olabilecek tarafları itibarıyla, yabancıların ülkedeki faaliyetlerini sınırlandırması anlamında sektörün devamlılığı açısından çok riskli olduğu ve bu anlamda teklif ile varılmak istenen amaca ters düştüğü değerlendirilmektedir.

Taslak Madde	Görüş ve Değerlendirme	Teklif
--------------	------------------------	--------

<p>Tanımlar Madde 3</p> <p>...</p> <p>b) Bireysel müşteri: Veri merkezi işletmecisinden, bulut bilişim hizmet sağlayıcısından veya platform işletmecisinden hizmet alan gerçek kişiyi,</p> <p>...</p> <p>f) Kurumsal müşteri: Veri merkezi işletmecisinden, bulut bilişim hizmet sağlayıcısından veya platform işletmecisinden hizmet alan tüzel kişiyi</p> <p>g) Müşteri: Bireysel veya kurumsal müşteriyi,</p> <p>ğ) Platform hizmeti: Bireysel ve/veya kurumsal müşterilerin birbirleriyle veya platform işletmecisinin sunduğu veya sunulmasına aracılık ettiği dijital içerik, uygulama ve hizmetlerle etkileşim kurmasına imkân sağlayan çevrimiçi hizmeti,</p> <p>h) Platform işletmecisi: Platform hizmeti sunan, Türk mevzuatına göre kurulmuş tüzel kişiyi,</p> <p>ı) Veri merkezi: Bilgisayar, veri depolama ve ağ ekipmanlarının toplu olarak barındırıldığı; bu ekipmanların etkin, güvenilir ve güvenli şekilde çalıştırılmasına uygun çevresel koşullar ile teknik gereksinimleri sağlayan bina, iklimlendirme, enerji ve iletişim sistemlerini kapsayan bütünleşik fiziksel altyapıyı,</p>	<p>a) 3. maddenin 1. fıkrasının (i) bendinde “internet bağlantısı hizmetlerinin temini” veri merkezi hizmeti içinde sayılmıştır. Veri merkezi hizmeti ile internet bağlantısı hizmetlerinin temininin (genel olarak telekomünikasyon / elektronik haberleşme hizmetlerinin) ayrı ayrı tanımlanması gerektiği değerlendirilmektedir. Veri merkezi işletmecisi telekomünikasyon hizmetleri sunmakla yükümlü olmayabilir.</p> <p>b) Platform, yaygın olarak uygulamaların altyapılarında kullanılacak bileşenlerin “hizmet olarak platform (platform as a service)” biçiminde müşterilere sunulduğu hizmet modelini tanımlamak için kullanılan bir ifadedir. “Platform hizmeti” ve “platform işletmecisi” tanımının bu yaygın kullanımı açık olarak ifade etmediği, e-ticaret ve benzeri ticari platformlar ile dijital platform sağlayıcılarını çağrıştırdığı değerlendirilmektedir.</p> <p>c) Tanımda yer alan “kendisi tarafından işletilen” ifadesi veri merkezi hizmetini, bir veri merkezinde alan tahsis ederek sağlayan veri merkezi işletmecilerini kapsamamaktadır. Birçok Veri Merkezi İşletmecisi, veri merkezinin doğrudan sahibi olmayıp, beyaz alan kiralarak veri merkezi işletmeciliği veya platform hizmeti sunmakta olup tanım içerisine dâhil edilmesi kanaatindeyiz.</p>	<p><u>a) 3. maddeye telekomünikasyon hizmetleri tanımı eklenmesi ve (i) bendindeki veri merkezi hizmeti tanımının, tanımdan “internet bağlantısı hizmetlerinin temini” ifadesi çıkarılarak güncellenmesi önerilmektedir.</u></p> <p><u>b) Platform işletmecisi tanımı, kendi veri merkezi üzerinden platform hizmeti (uygulamaların altyapılarında kullanılacak bileşenlerin servis modelinde sunulduğu -platform as a service) olarak tanımlanacak şekilde düzenlenmelidir. E-ticaret ve benzeri ticari platformlar ile dijital platform sağlayıcılarının bu kapsama dâhil edilmemesi önerilmektedir. Yine de bunlar kapsama dâhil olacaksa yukarıdakilerden (hizmet olarak platform / Platform as a Service ve hizmet olarak yazılım / Software as a Service sağlayıcılar) ayrıştırılarak tanımlanmalıdır. Ayrıca, İnternet Değişim Noktaları’da bu kapsamda değerlendirilmelidir.</u></p> <p><u>c) Veri merkezi işletmecisi: Türkiye’de kurulu ve tamamı veya bir kısmı kendisi tarafından işletilen veri merkezi/merkezleri üzerinden üçüncü taraflara ticari olarak veri merkezi hizmeti sunan, Türk mevzuatına göre kurulmuş tüzel kişiyi</u></p>
---	--	--

i) Veri merkezi hizmeti: Müşterilere ait veya müşterilerin kontrolündeki bilgisayar, veri depolama ve ağ ekipmanlarının veri merkezlerinde barındırılması ve veri merkezlerinde bununla doğrudan ilişkili olarak sunulan ofis alanı, elektrik enerjisi ve internet bağlantısı hizmetlerinin temini ile fiziksel ve siber güvenlik hizmetlerinin tümünü,

j) Veri merkezi işletmecisi: Türkiye’de kurulu ve kendisi tarafından işletilen veri merkezi/merkezleri üzerinden üçüncü taraflara ticari olarak veri merkezi hizmeti sunan, Türk mevzuatına göre kurulmuş tüzel kişiyi...

<p>Madde 3</p> <p>.. b) Bireysel Müşteri: Veri merkezi işletmecisinden, bulut bilişim hizmet sağlayıcısından veya platform işletmecisinden hizmet alan gerçek kişiyi,</p> <p>...f) Kurumsal Müşteri: Veri merkezi işletmecisinden, bulut bilişim hizmet sağlayıcısından veya platform işletmecisinden hizmet alan tüzel kişiyi,</p> <p>... k) Yabancı bireysel müşteri: Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan bireysel müşteriyi,</p>	<p><u>5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nda abone tanımı "Bir işletmeci ile elektronik haberleşme hizmetinin sunumuna yönelik olarak yapılan bir sözleşmeye taraf olan gerçek ya da tüzel kişiyi," olarak yapılmıştır. İşletmeciler kendi uygulamalarında bireysel/kurumsal ayırımına gidebilmekle beraber, Kanun tanımlamasında, yeknesaklık da gözetilerek, tek bir tanımda gerçek/tüzel kişi tanımlaması yerinde olacaktır. Ayrıca, yine 5809 sayılı Kanun'da "yabancı abone" gibi bir ayırım Kanun'da yer almamaktadır. Bu nedenle, sadece "yabancı bireysel müşteri" şeklinde bir tanımın eksik kalacağı düşünülmektedir.</u></p>	<p><u>Kanun teklifi 3.maddede yer alan bireysel ve kurumsal müşteri tanımlarının birleştirilerek;</u></p> <p><u>b) müşteri; Veri merkezi işletmecisinden, bulut bilişim hizmet sağlayıcısından veya platform işletmecisinden hizmet alan gerçek ve tüzel kişiyi,</u></p> <p><u>olarak düzenlenmesini ve madde 3/k bendinde yer alan "yabancı bireysel müşteri" tanımının tümüyle çıkarılmasını öneriyoruz.</u></p>
--	---	--

<p>Veri Merkezi Destekleri Madde 4.1.(a) Elektrik Enerjisi Desteği;</p> <p>“Veri Merkezi İşletmecisinin Türkiye’de Kurulu ve kendisi tarafından işletilen veri merkezinin/merkezlerinin işletilmesi için EPDK’nın yetkilendirdiği perakende elektrik satış şirketlerinden temin ettiği elektrik enerjisi bedelinin yüzde ellisi destek olarak veri merkezi işletmecisine ödenir.”</p>	<p>a) Özellikle OSB içerisinde konumlanmış olan veri merkezlerinin OSB mevzuatı gereği elektrik teminini OSB’ler aracılığı ile TEİAŞ üzerinden yapmak durumunda olması nedeni ile ve TEİAŞ’ın bir toptan elektrik satış şirketi olması hasebiyle, tanımda sadece “perakende elektrik satış şirketi” ifadesinin yer alması uygulamada zorluklarla karşılaşılmasına neden olabilecektir. TEİAŞ’ın bir perakende elektrik satış şirketi sayılıp sayılmayacağı konusunda soru işareti oluşturmaktadır.</p> <p>b) Veri merkezleri arasındaki rekabeti düzenlemek, piyasaya yeni girişleri kolaylaştırmak ve küçük yatırımcıları korumak amacıyla veri merkezlerinin en büyük gider kalemi olan enerji ihtiyacının tüm oyuncular için benzer durumda olması sağlanmalıdır. Aksi durumda piyasada %100’e varan elektrik fiyatı farklılıkları, veri merkezi işini geliştirmek ve farklılaştırmak yerine veri merkezlerini inşaat projesi ötesine taşımamaktadır. Bazı veri merkezleri sanayi, bazı veri merkezleri OSB ve bazı veri merkezleri ticari elektrik tarifesi kullanmaktadır.</p> <p>c) Veri Merkezi İşletmecisi’nin veri merkezinin doğrudan sahibi olmayıp, beyaz alan kiralarak veri merkezi işletmeciliği veya platform hizmeti sunduğu durumlarda; Veri Merkezi İşletmecisi’nin doğrudan perakende elektrik satış şirketi ile sözleşmesi bulunmamaktadır. Bu hallerde elektrik bedeli, veri merkezi ya da bina sahibi/işletmecisi tarafından kullanım oranına göre faturalandırılmaktadır. Bu durumu da maddeye eklemek gereklidir. Aksi durumda birçok işletmeci bu teşvikten yararlanamayacaktır.</p>	<p>Yandaki görüşlerimize uygun olarak maddenin yeniden gözden geçirilmesi talep edilmektedir;</p> <p><u>a) Tanımda sadece “perakende elektrik satış şirketi” ifadesinin yer alması uygulamada zorluklarla karşılaşılmasına neden olabilecektir. Bu çerçevede maddenin yeniden düzenlenmesi önerilmektedir.</u></p> <p><u>b) Gerekli kurumlarca hazırlanmış ülke genelinde geçerli olacak şekilde hiçbir istisna içermeyen ve tüm veri merkezlerinin kullanmak zorunda olduğu veri merkezi enerji tarifesi çıkarılmalıdır.</u></p> <p><u>c) Bu maddede tanımı ve diğer maddelerde uygulama detaylarının yer aldığı enerji desteği konusundaki ilgili düzenlemelerin vergisel, finansal ve operasyonel konular dikkate alınarak daha kapsayıcı, açıklayıcı olarak ve veri merkezi işletmecilerine ilave yükler yaratmayacak şekilde tekrar düzenlenmesi önerilmektedir. Düzenlemenin farklı regülasyonlar ve vergi usul esaslarına tabi olan işletmeler arasında haksız rekabet oluşturmaması gerekmektedir. Bu açıdan, teşvikin, her türlü vergi dâhil, toplam tutar üzerinden hesaplanması doğru olacaktır.</u></p>
--	--	--

<p>Veri Merkezi Destekleri Madde 4.1.(b) Telekomünikasyon Desteği;</p> <p>“... Müşterinin veri merkezinde/merkezlerinde barındırdığı sistemler için ihtiyaç duyduğu internet hizmetini, veri merkezi işletmecisinden değil de ilgili elektronik haberleşme hizmet sağlayıcılardan doğrudan kendisinin temin etmesi halinde, söz konusu hizmete ilişkin harcamaların yüzde ellisi, ilgili müşterinin veri merkezi hizmet bedelinden düşülmek şartı ile, veri merkezi işletmecisine ödenir. Bu şekilde yapılacak destek ödemesinin tutarı, eşdeğer nitelikteki internet hizmetinin müşteri tarafından veri merkezi işletmecisinden temin edilmesi halinde veri merkezi işletmecisinin bu hizmete ilişkin müşteriye fatura edeceği ücretin yüzde seksenini aşamaz.”</p>	<p>a) İnternet hizmetini doğrudan veri merkezi işletmecisinden almayan müşterilerin kullandıkları internet hizmeti için veri merkezlerine destek ödemesi yapılmasına ilişkin mekanizma son derece karışık, veri merkezlerini sorumluluk altında bırakan ve gerek finansal gerekse operasyonel anlamda zorluklar ve riskler içeren bir düzenlemedir. Veri Merkezi işletmecisinin, kendisinden internet hizmeti almayan müşterinin kullandığı internet hizmeti bedelinin yüzde ellisi oranında müşteriye veri merkezi hizmet bedelinden indirim yapması beklenmekte olup, bu durumda örneğin indirim yapılması gereken tutarın müşterinin aldığı veri merkezi hizmeti bedelinden yüksek olması durumuna ne olacaktır? Veri Merkezlerinin müşteriye borçlu kalması gibi bir durum oluşabilecektir. Öte yandan, yapılacak indirimin, destek ödemesi alındıktan sonra mı önce mi yapılması gerekecektir? Önce yapılacak bir indirim veri merkezlerini finansal anlamda sıkıntıya sokacak bir uygulama olacaktır, sonra yapılması halinde ise, örneğin müşterinin artık o veri merkezinden hizmet almamaya başlaması durumunda farklı riskler ve sorunlara yol açacaktır.</p> <p>b) Ayrıca, Veri merkezi iş kolu müşteriye emlak alanı ve enerji sağlanan bir alan olmaktan çıkmıştır. Artık veri merkezleri bulut bilişim ve katma değerli hizmetler sunarak yeni iş kolları oluşturmuştur. Teknoloji literatüründe de bu hizmetler veri merkezi hizmeti olarak geçmektedir. Hem elektrik hem de Telekom desteği doğrudan tüketim yapan müşterinin yanında, dolaylı olarak da kullanım yapan müşterilere hizmet sunan veri merkezlerine de verilmelidir. Gelişen ağ topolojilerinde, veri merkezleri ile müşteri merkezleri ortak Telekom altyapısı kullanılmaktadır. Yani veri merkezleri müşterinin bir şubesi ya da ofisi gibi</p>	<p>Yandaki görüşlerimize uygun olarak maddenin yeniden gözden geçirilmesi talep edilmektedir;</p> <p>a) Veri Merkezlerinden doğrudan internet hizmeti almayan müşterilerin doğrudan kendilerinin bu destekten yararlanmasını sağlayacak bir mekanizma oluşturulması ve bu anlamda veri merkezlerinin aradan çıkartılması açıklamalar kısmında belirtilen sorun ve riskleri ortadan kaldıracaktır. Telekomünikasyon teşvikinin birçok farklı büyüklükte, fazla sayıda müşteriyi kapsayacağı düşünüldüğünde ilgili teşvikin müşterinin doğrudan ilgili kurumlara başvurarak alabileceği şekilde düzenlenmesi önerilmektedir.</p> <p>b) Veri merkezi tanımına ek olarak bulut bilişim sağlayıcısı tanımı getirilip ya da doğal olarak aynı şey kabul edip, direk elektrik desteği ya da indirim sağlanması gerekmektedir. Veri merkezi müşterilerine internet desteği sağlamanın yanında kapalı devre devreler için de destek sağlanmalıdır.</p> <p>c) Veri Merkezlerinin müşterilere cazip hale getirilmesi için sadece İnternet Maliyetlerinin azaltılması değil Müşterinin ofis ortamından Veri Merkezine iletişim için İnternet dışında kullandığı Noktadan Noktaya Metro Ethernet, dark fiber vs devre ücretlerinin de kapsama alınması çok önemlidir. Müşterinin ISS ve Altyapı sağlayıcısı gibi EH sağlayıcısından hizmet için aldığı</p>
---	---	--

Açıklamalı [Mh1]: TELKODER notu: Turkcell Superonline bu madde ile ilgili görüşlere kısmen katılmaktadır.

<p>çalışmaktadır. Bu durumda veri merkezine kapalı şebeke ile de ulaşmak önem arz etmektedir.</p> <p>c) Bununla birlikte, müşteri VM de barındırdığı sunucular için sadece İnternet hizmeti ihtiyacına değil aynı zamanda bu sunucuları İnternet dışında güvenli bir bağlantı üzerinden yapabilmek için NN Metro Ethernet, dark fiber gibi bağlantılara da ihtiyaç duymaktadır.</p> <p>d) Maddenin ilk kısmında veri merkezi işletmecilerinin kendi hizmetlerini sunabilmek için kullandığı Telekom giderlerinde %80 teşvik düzenlenmektedir. Ancak veri merkezi hizmeti içerisinde yer alan ve hizmet sağlayıcının sağlamakla yükümlü olduğu hat ve benzeri hizmetler için Telekom giderlerini de faturalayabilen veri merkezi işletmecileri için direkt avantaj sağlanmaktadır. Telekom operatörleri hem veri merkezi işletmecisi hem de hat sağlayıcısı olduklarından bu husus haksız rekabete sebep olacaktır. İkinci kısımda ise müşterinin kendisinin İnternet ve benzeri ihtiyaçları karşılaması durumunda %50 teşvik düzenlenmektedir. Ancak bu teşvikin veri merkezi işletmecisinin sunduğu hizmetler üzerinden mahsuplaşma şeklinde uygulanacağı belirtilmektedir. Veri merkezi işletmecisi, sunmadığı İnternet hizmetinin teşvikini kendi hizmetlerinin faturasına yansıtmak zorunda kalacaktır. Veri merkezi sağlayıcının finansal olarak sorumlu ve taraf olmadığı bir fatura sürecinde nasıl yer alacağı soru işaretidir. Yine müşteriyi aynı servis sağlayıcıdan İnternet ve veri merkezi hizmeti almaya yönlendireceğinden Telekom operatörleri lehine haksız rekabete yol açacaktır (hizmet teşviki %80, müşteri üzerinden %50).</p>	<p><u>faturada devrenin bir ucunun VM ile direk bağlantılı olduğu gözüktüğünden, müşteri kendisi direk ilgili müdürlüğe başvurup destek talebinde bulunabilir ve Veri Merkezine de, EH sağlayıcıya da operasyonel yük getirmez. Müşteri bu hizmetlerin hepsini dolaylı olsa dahi VM'den almayı tercih ediyorsa, Müşteri ile VM arasında ticari bir konu olarak ele alınabilir.</u></p> <p><u>d) Bu teşvikin Telekom operatörleri gibi hem veri merkezi hem de İletim hizmetleri sağlayıcısı olan şirketlerin lehine haksız rekabete neden olmayacak şekilde yeniden düzenlenmesi önerilmektedir. Düzenlemenin farklı düzenlemeler ve vergi usul esaslarına tabi olan işletmeler arasında haksız rekabet oluşturmaması gerekmektedir. Bu açıdan, teşvikin, her türlü vergi dâhil, toplam tutar üzerinden hesaplanması doğru olacaktır. Telekomünikasyon desteğinin, mobil servis sağlayıcılar ile İnternet servis sağlayıcılarının ve bunların İştiraklerinin kendi kullandıklarını kapsamayacak veya lehlerine rekabet avantajı yaratmayacak şekilde netleştirilmesi ve veri merkezi işletmecileri ile bunlar arasındaki teşvikin farklılaştırılması önerilmektedir.</u></p>
---	--

Açıklamalı [Mh2]: TELKODER notu: Turkcell Superonline bu madde ile ilgili görüşlere kısmen katılmaktadır.

Her Veri Merkezi, her Telekom işletmecisi karşılıklı eşit şartlarda, kendi Veri Merkezine almakla yükümlü olursa, bu avantajdan faydalanabilir hükmü getirilmelidir. Şu anda tüm Telekom işletmecileri VM'lere girip kabinet kiralayıp, f/o çekip hizmet verebilmektedir. Ancak Telekom işletmecileri birbirlerinin veri merkezlerine girememektedir. Bu durum da gelişmiş ülkelerin VM'lerinde olduğu şekle gelmelidir. Örnek: Bir müşteri, Türk Telekom/TCell/VF Veri Merkezinde bulunan kabinetine istediği işletmeciden hat veya f/o çektirebilir duruma gelebilir.

e) İSS ve VM işletmecileri arasında denge gözetilmelidir. Sadece Veri Merkezi işi yapıp, elektronik haberleşme ihtiyaçlarını İSS'lerden sağlayan işletmeciler ile hem Veri Merkezi hem de İSS işini birlikte yürüten işletmeciler arasında rekabette dezavantaj yaratan senaryolar oluşmamalıdır.

<p>Veri Merkezi Destekleri Madde 4.2.</p> <p>“Yukarıdaki desteklere ilişkin ödemelerin yapılması için Bakanlığın bütçesine uygun miktarda ödenek konur. Bahsi geçen destek oranları, ayrı ayrı veya birlikte, ilgili yılın bütçe ödenekleri dikkate alınarak, aynı yılda uygulanmak üzere bakanlık tarafından düşürülebilir”.</p>	<p>Bakanlık tarafından, destek oranlarının aynı yıl içerisinde uygulanmak üzere düşürülebileceği belirtilmiştir. Bu durum, özellikle internet hizmetini doğrudan veri merkezlerinden almayan müşteriler için Veri Merkezlerinin yukarıda öngörülen indirimleri uygulaması ve sonrasında bu destek oranlarının düşürülmesi halinde veri merkezleri açısından finansal anlamda risk yaratacak ve pek çok operasyonel zorluğa neden olacaktır.</p>	<p><u>Bir önceki maddede belirtildiği üzere, Veri Merkezlerinden doğrudan internet hizmeti almayan müşterilerin doğrudan kendilerinin bu destekten yararlanmasını sağlayacak bir mekanizma oluşturulması ve bu anlamda veri merkezlerinin aradan çıkartılması açıklamalar kısmında belirtilen sorun ve riskleri ortadan kaldıracaktır.</u></p>
<p>Veri Merkezi Destekleri Madde 4.3.</p> <p>“Destek ödemeleri, Bakanlık tarafından, üçer aylık dönemlerle veri merkezi işletmecilerinin buldukları ildeki İl Müdürlüğü’ne iletilecekleri, ilgili döneme ilişkin elektrik enerjisi ve veri iletim hizmetlerine ilişkin faturaların tüm vergi, resim ve harçlar dahil bedeli esas alınarak yapılır.”</p>	<p>a) Öncelikle, mevcut mevzuat kapsamında veri merkezi işletmecileri için bir lisanslama/sertifikasyon uygulaması bulunmadığı için, destek ödemesi için başvuracak olan veri merkezi işletmecilerinden fatura haricinde başka bir belge istenip istenmeyeceği, istenecekse ne tür belgelerin isteneceği hususu belirsizdir.</p> <p>b) Öte yandan, ödemeler için başvuru periyodu belirlenmiş olmakla birlikte, ödemelerin ne kadar sürede yapılacağı belirtilmemiştir.</p> <p>c) Bunlara ek olarak; taslak kanun içerisinde “internet hizmeti” ya da “telekomünikasyon hizmeti” ifadeleri yer alırken, bu madde içerisinde “veri iletim hizmeti” ifadesi yer almaktadır. Bu farklı ifadelerin karışıklığa neden olabileceği düşünülmektedir.</p> <p>d) Teşvik ödemesinin 3 ayda bir yapılması, aynı maddenin 1. fıkrasının (b) bendinde-bahsedilen şekilde müşterinin doğrudan telekom sağlayıcısından internet hizmeti alması durumunda, veri merkezi işletmecisine finansal yük oluşturacaktır. 3 ay boyunca müşteriye hizmet bedeli üzerinden indirim uygulanacak, ancak indirim bedeline ilişkin devlet ödemesi 3 ay sonra alınacaktır. Ek olarak, bu sürecin takibi veri merkezi işletmecisine operasyonel yük de getirecektir.</p>	<p>a) <u>Destek ödemeleri için başvuru sırasında veri merkezlerinden ne tür bilgi ve belgelerin isteneceği hususu netleştirilmelidir.</u></p> <p>b) <u>Yapılacak destek ödemeleri için, gerekli bilgi/belgelerin teminini müteakip bir ödeme vadesi belirtilmelidir.</u></p> <p>c) <u>Kavram karmaşasına yol açmamak ve uygulamada bu anlamda zorluklarla karşılaşmamak açısından, bu maddede yer alan “veri iletim hizmetleri” ifadesi, 4.1.b maddesine atıfla, “Kanun’un 4.1.b bendinde bahsi geçen veri iletim hizmetleri” olarak düzenlenmelidir.</u></p> <p>d) <u>4.2 maddesinde belirtmiş olduğumuz önerimiz çerçevesinde teşvikin müşterinin doğrudan kullanabileceği bir mekanizmada düzenlenmesi durumunda bu operasyonel yük ve finansal riskler ortadan kalkacaktır.</u></p>

<p>Veri Merkezi Destekleri Madde 4.5.</p> <p>“Müşterinin veri merkezinde/merkezlerinde barındırdığı sistemler için ihtiyaç duyduğu internet bağlantısı hizmetini, veri merkezi işletmecisinden değil de ilgili elektronik haberleşme hizmet sağlayıcılarından doğrudan kendisinin temin etmesi ve bu hizmetler için telekomünikasyon desteğinden faydalanmak istemesi halinde, veri merkezi işletmecisi ilgili hizmet faturalarını müşteriden alarak İl Müdürlüğü’ne iletir. Ayrıca, veri merkezi işletmecisi, eşdeğer nitelikteki internet hizmetinin kendisinden alınması durumunda, mevcut tarifeleri çerçevesinde müşteriye fatura edeceği bedeli de il müdürlüğüne bildirir. Veri Merkezi işletmecisi, müşterinin bildirdiği internet hizmetine ilişkin faturaların kendi veri merkezinden veya merkezlerinden alınan hizmetle ilişkili olduğuna yönelik makul inceleme ve kontrolleri yapmakla mükelleftir. Söz konusu faturalara istinaden Bakanlık tarafından veri merkezi işletmecisine ödenecek telekomünikasyon desteği, veri merkezi işletmecisi tarafından müşterinin veri merkezi hizmet bedelinden mahsup edilir ve bu durum müşteriye bildirilir.”</p>	<p>Veri Merkezleri, internet hizmetini doğrudan kendilerinden almayan ve taslak kanunda öngörülen destekten faydalanmak isteyen müşterileri için karmaşık ve zor bir prosedüre maruz bırakılmaktadır. Veri merkezlerinin bu kapsamda alacakları destek ödemesi tutarında müşterilerine sunacakları hizmetten indirim yapmaları öngörülmektedir. Bu indirimi, destek ödemesini aldıktan önce mi sonra mı yapmaları gerektiği belli olmamakla beraber, destek ödemesi tutarının veri merkezi tarafından ilgili müşteriye sunulan veri merkezi hizmet tutarından fazla olması halinde veri merkezlerinin müşterilere borçlu kalması gibi bir durum oluşacaktır. Ayrıca söz konusu müşterilerin, ilgili telekomünikasyon hizmeti sağlayıcıları ile imzaladıkları sözleşmeler kapsamında faturalarını 3. Bir kişi ile paylaşmalarının mümkün olmadığı durumlarda ne olacaktır? Destek oranlarının indirilmesi ve veri merkezlerinin bu oranlar indirilmeden önce müşterilerine veri merkezi hizmet bedeli üzerinden taslak kanunda belirtilen oranlarda indirim sağlamış olması durumunda veri merkezleri zor durumda kalacaktır.</p> <p>Bu çerçevede, müşteri ile Telekom operatörü arasında gerçekleştirilen karşılıklı faturalama sürecine veri merkezi işletmecisinin dâhil olması ve faturaların veri merkezi işletmecisi tarafından İl Müdürlüğü’ne iletilmesi veri merkezi işletmecisinin dâhil olmadığı bir sürecin operasyonel yükünü üstlenmesi anlamına gelmektedir. İletilen internet hizmetine ilişkin faturanın veri merkezi hizmeti ile ilişkisinin kontrolü de veri merkezi işletmecisi açısından bir zorluk ve operasyonel yük olarak değerlendirilmektedir.</p>	<p><u>İnternet hizmetini doğrudan veri merkezlerinden almayan ve destekten yararlanmak isteyen müşteriler için, bu desteği yetkili telekomünikasyon hizmeti sağlayıcıları aracılığı ile ya da doğrudan müşterinin alabileceği bir mekanizma oluşturulmalı, veri merkezlerinin bu kapsamda üzerine düşen sorumluluk ilgili müşterinin kendi veri merkezlerinden hizmet aldığı beyan etmekle sınırlı olmalıdır.</u></p>
---	--	--

Açıklamalı [Mh3]: TELKODER notu: Turkcell Superonline bu bölüm ile ilgili görüşlere kısmen katılmaktadır.

<p>Veri Merkezi Destekleri Madde 4.7.</p> <p>“..... Veri merkezi işletmecilerinin, kendi veya bağılı olduğu ana şirketin kurumsal ihtiyaçları için kullandığı ve ticari olarak üçüncü taraflara sunmadığı veri merkezi hizmetlerine ilişkin elektrik enerjisi ve veri iletim hizmeti giderleri için bu madde kapsamındaki desteklerden faydalanılamaz”.</p>	<p>Maddenin içeriği haklı ve anlaşılır olmakla birlikte, uygulamada bu ayrımın yapılabilmesi pek mümkün görünmemektedir. Veri merkezi işletmecileri genellikle bu hizmetler için tek bir abonelik sözleşmesi imzalamakta ve hem ticari hem kurumsal amaçla kullanılan hizmetlerin bedelleri tek bir fatura ile veri merkezlerine faturalanmaktadır.</p>	
<p>Veri merkezi destekleri Madde 4.8</p> <p>...</p> <p>(8) Bulut bilişim hizmet sağlayıcıları ile platform işletmecileri, sundukları bulut bilişim hizmetleri ve platform hizmetleri için kullandığı ve doğrudan kendilerince işletilen Türkiye’de kurulu veri merkezleri açısından, üçüncü taraflara ticari olarak veri merkezi hizmeti sunmuyor olsalar dahi, bu maddenin uygulanmasında veri merkezi işletmecisi olarak kabul edilir.</p>	<p>Bu fıkrada bahsedilen “veri merkezi hizmeti” ile barındırma hizmetinin kastedildiği anlaşılmaktadır. Farklı tanımlamaların kullanılması anlam boşluğuna sebep olabilir.</p> <p>Madde içerisinde yer alan “doğrudan kendilerince işletilen” ifadesi veri merkezi hizmetini, bir veri merkezinde alan tahsis ederek sağlayan veri merkezi işletmecilerini kapsamamaktadır. Birçok Veri Merkezi işletmecisi, veri merkezinin doğrudan sahibi olmayıp, beyaz alan kiralarak veri merkezi işletmeciliği veya platform hizmeti sunmakta olup tanım içerisine dâhil edilmesi kanaatindeyiz.</p>	<p><u>Veri merkezi hizmeti yerine barındırma hizmeti yazılması ve barındırma hizmetinin 3. Maddede tanımlanması önerilmektedir.</u></p>

<p>Yanılıcı beyan ve uygulanacak yaptırımlar</p> <p>Madde 5.2</p> <p>...</p> <p>(2) Veri merkezi işletmecisinin yanılıcı beyan veya bildirimini müşteri tarafından kendisine teslim edilen bilgi ve belgelerdeki hata, yanlış veya yalan beyandan kaynaklanması durumunda yukarıdaki fıkranın yaptırımları uygulanmaz. Bu durumda, yapılan haksız destek ödemeleri, Bakanlık tarafından yasal faiziyle birlikte ilgili müşteriden tahsil edilir. Müşterinin bilinçli şekilde yanılıcı beyan ve bildirimde bulunduğunun tespit edilmesi durumunda, ayrıca müşteri hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunulur.</p>	<p>Destek ödemelerinin veri merkezi işletmecisi eli ile müşteriye yansıtıldığı durumda, müşterinin yanılıcı beyan ve bildirimlerinden dolayı, veri merkezi işletmecisinin de taraflardan biri olarak ilgili yasal süreçlere dâhil olması gerekebileceği öngörülmektedir.</p>	<p><u>Kanun taslağı kapsamında belirtilen destek ödemeleri ile ilgili belgelerin doğrudan müşteriden alınması ve ödemelerin doğrudan müşteriye yapılması durumunda ise, veri merkezi işletmecisi, dahli ve sorumluluğu olmayan, müşterinin yanılıcı beyan ve bildirimlerinden dolayı gelececek yasal süreçlere dâhil olmayacaktır.</u></p>
<p>Yanılıcı beyan ve uygulanacak yaptırımlar</p> <p>Madde 5.3</p> <p>(3) Veri merkezi işletmecisinin, dördüncü maddenin beşinci fıkrası uyarınca müşterilerinin veri merkezi hizmet bedelinden mahsup etmesi gereken destek ödemelerini mahsup etmediğinin tespiti halinde, söz konusu veri merkezi işletmecisi takip eden dönemler için bu Kanun kapsamındaki desteklerden faydalanamaz.</p>	<p>Bu fıkrada belirtilen “dönem”lerin aylık mı, üç aylık mı olduğu açıkça belirtilmemiştir.</p>	<p><u>Bu fıkrada belirtilen “dönem”lerin aylık mı, üç aylık mı olduğu açıkça ifade edilmelidir. Teşvik ödemeleri üç ayda bir yapılacağından mahsuplaşmanın da aynı periyotta olması uygun olacaktır. Öte yandan, daha önceki yorumlarımızda belirtildiği gibi, teşvik ödemelerinin doğrudan müşteriye yapılması tavsiye edilmektedir.</u></p>

<p>Yabancı ülke mevzuatına göre kurulmuş kurumsal müşteriler ile yabancı bireysel müşterilere ait veya bunların kontrolündeki verilere erişim ve cezalar</p> <p>Madde 6.2.</p> <p>“... Söz konusu müşterinin yabancı ülke mevzuatına göre kurulmuş kurumsal müşteri veya yabancı bireysel müşteri olması durumunda yetkili mercie bu durumu ve müşterinin mevzuatına tabi olduğu ülke ile müşterinin kimlik, adres ve iletişim bilgilerini iletir”.</p> <p>“...Yetkili merciin ilgili ülke nezdinde yaptığı başvurular sonucunda söz konusu ülkenin yetkili makamlarından onay alınması ve buna ilişkin bilgi ve belgelerin ilgili işletmeci veya hizmet sağlayıcıya bildirilmesi durumunda, bu onayın kapsamı ve şartlarıyla sınırlı olmak üzere, söz konusu işletmeci veya hizmet sağlayıcı Türk yetkili mercilerinin kendisi ile paylaşılmasını talep ettiği veri ve bilgileri vermekle yükümlüdür.”</p>	<p>a) Bu düzenleme kapsamında yabancı müşterilerin “kimlik, adres ve iletişim bilgilerinin” paylaşılması talep edilmekle birlikte, söz konusu veriler kişisel veri kapsamındadır ve bu verilerin paylaşılması GDPR uyumluluğu anlamında veri merkezlerini müşteri nezdinde zor durumda bırakacaktır.</p> <p>b) Müşteriye verilecek hizmetin kapsamıyla bağlantılı olarak, “... bu onayın kapsamı ve şartlarıyla sınırlı olmak üzere” şeklinde ifade edilen veri ve bilgileri Veri Merkezi işletmecisinin Müşteriye ait tüm veri ve bilgiler arasından ayırıştırması mümkün olmayabilir. Bu durum kapsam dışı verilerin de Türk yetkili mercileri ile paylaşılmasını gerektirebilir.</p> <p>c) Madde içerisinde; “Türk yetkili mercilerinin kendisi ile paylaşılmasını talep ettiği veri ve bilgileri vermekle yükümlüdür” denilmekle birlikte, talep edilebilecek veri ve bilgilerin ne tür veri ve bilgiler olabileceği belli değildir, bu tanımın genişliği düşünüldüğünde ve ilgili veri ve bilgilerin bazılarının ilgili işletmeci ya da hizmet sağlayıcı nezdinde bulunmayabileceği ya da teknik olarak erişilmesinin mümkün olmadığı durumlarda, veri merkezlerinin bazı veri/bilgileri sağlaması mümkün olamayabilecektir.</p> <p>d) Büyük kurumsal müşteriler dışında kalan müşteri grubu için bu bilgilerin (kimlik, adres ve iletişim bilgileri) temini ve takibi operasyonel zorluklar içermektedir.</p>	<p>a) <u>Bu bilgilerin paylaşılması müşterilerin rızasına bağlanmalı ve rıza gösteren müşterilerin bilgileri paylaşılmalıdır. Müşterilerin hangi ülke mevzuatına tabi olduğu sorgulamasının yasal bir otorite üzerinden yapılması önerilmektedir. KVKK ve GDPR uyumluluğu sorgulanmalıdır.</u></p> <p>b) <u>Söz konusu durumdan ötürü veri merkezi işletmecisinin sorumlu tutulmayacağı açıkça belirtilmelidir. Verilen hizmet kapsamında müşteri verilerine erişimimiz / müdahale imkânımız bulunmamaktadır. Bu sebeple, içerik hakkında ve içeriğin paylaşımı ile ilgili olarak bir sorumluluğumuz bulunmamalıdır.</u></p> <p>c) <u>Madde metnini “Türk yetkili mercilerinin kendisi ile paylaşılmasını talep ettiği ve ilgili işletmeci ya da hizmet sağlayıcının uhdesinde bulunan ya da teknik olarak erişilmesinin mümkün olduğu veri ve bilgileri vermekle yükümlüdür” şeklinde revize edilmesi teklif edilmektedir.</u></p> <p>d) <u>İlgili sorgulama yetkili merci tarafından merkezi sistemsel altyapı kullanılarak yapıldığı durumda zorluklar ortadan kalkacaktır.</u></p>
---	---	--

<p>Yabancı ülke mevzuatına göre kurulmuş kurumsal müşteriler ile yabancı bireysel müşterilere ait veya bunların kontrolündeki verilere erişim ve cezalar</p> <p>Madde 6.4.</p> <p>“... Suçları ile bağlantılı olarak kullanıldığını tespit etmesi ve mevcut mevzuattaki görev ve yetkileri doğrultusunda söz konusu müşteriye ulaşarak suça konu kullanımın durdurulmasını talep etmesine rağmen suç teşkil eden kullanım mevzuatta öngörülen sürelerde sonlandırılmazsa veya bu makamlarca ilgili müşteriye ulaşılamazsa, bu makamlar durumu ilgili işletmeci veya hizmet sağlayıcıya bildirerek söz konusu müşteriye hizmet sunumunun durdurulmasını talep edebilir. Kendisine bu talebin iletildiği işletmeci ya da hizmet sağlayıcı, müşterisini bilgilendirerek suça konu hizmeti derhal durdurur. Bu durumda, hem ilgili müşterinin hem de işletmecinin veya hizmet sağlayıcının söz konusu hizmeti durdurma talebine usulünce itiraz etme hakkı saklıdır.”</p>	<ol style="list-style-type: none">1- Maddenin taslaktan tamamen çıkartılmasını talep ediyoruz.2- Çıkarılma talebimizin uygun görülmemesi halinde yandaki şekilde değiştirilmesini talep ediyoruz.	<p>“... Suçları ile bağlantılı olarak kullanıldığını tespit etmesi ve mevcut mevzuattaki görev ve yetkileri doğrultusunda söz konusu müşteriye ulaşarak suça konu kullanımın durdurulmasını talep etmesine rağmen suç teşkil eden kullanım mevzuatta öngörülen sürelerde sonlandırılmazsa veya bu makamlarca ilgili müşteriye ulaşılamazsa <u>(5651 sayılı Kanun kapsamında belirtilen tüm yasal yollar tüketilirse), yetkili adli makamlar durumu 5651 Sayılı kanun kapsamındaki tüm hukuki yolların tüketildiğine dair resmi belgeleri ile birlikte</u> ilgili işletmeci veya hizmet sağlayıcıya bildirerek söz konusu müşteriye hizmet sunumunun durdurulmasını talep edebilir. Kendisine bu talebin iletildiği işletmeci ya da hizmet sağlayıcı, müşterisini bilgilendirerek suça konu hizmeti <u>..... saat içerisinde durdurmaya yetkilidir. Bu durumda, hem ilgili müşterinin hem de işletmecinin veya hizmet sağlayıcının söz konusu hizmeti durdurma talebine usulünce itiraz etme hakkı saklıdır. İtiraz halinde, itiraza ilişkin karar verilene kadar durdurma talebi askıya alınır. Hizmet durdurma talebine esas teşkil eden suça konu hizmetin veri merkezi işletmecisi tarafından ayrıştırılamaması durumunda, Veri Merkezi İşletmecisi müşteriye sunulan tüm hizmetler durdurulabilir. Veri merkezi İşletmecisi, söz konusu ayrıştırma ve hizmeti durdurma işlemleri nedeniyle doğacak hiçbir zarar ve hak kaybından sorumlu tutulamaz.”</u></p>
---	--	--

<p>Yabancı ülke mevzuatına göre kurulmuş kurumsal müşteriler ile yabancı bireysel müşterilere ait veya bunların kontrolündeki verilere erişim ve cezalar</p> <p>Madde 6.5.</p> <p>“T.C. Dışişleri Bakanlığı, yabancı ülke mevzuatına göre kurulmuş kurumsal müşteri veya yabancı bireysel müşterinin, veri merkezi işletmecisi, bulut bilişim hizmet sağlayıcı veya platform işletmecisinden temin ettiği hizmetlerin Türkiye’nin diğer ülkeler ile olan ilişkilerine veya uluslararası arenadaki itibarına zarar verecek şekilde kullanıldığına kanaat getirirse, bu kanaate temel teşkil eden bilgi, bulgu ve görüşleri sunmak kaydıyla, söz konusu hizmetin durdurulması talebiyle ilgili mahkemeye başvurabilir. Mahkemenin bu talebi uygun görmesi ve bu yöndeki kararı ilgili işletmeci veya hizmet sağlayıcıya bildirmesi durumunda söz konusu hizmet, kendisine bildirimde bulunulan işletmeci veya hizmet sağlayıcı tarafından derhal durdurulur ve durum ilgili müşteriye bildirilir. Bu durumda, hem ilgili müşterinin hem de işletmecinin veya hizmet sağlayıcının söz konusu hizmeti durdurma talebine usulünce itiraz etme hakkı saklıdır.”</p>	<ol style="list-style-type: none">1- Maddenin taslaktan tamamen çıkartılmasını talep ediyoruz.2- Çıkarılma talebimizin uygun görülmemesi halinde aşağıdaki çekincelerimizin dikkate alınmasını arz ederiz. <p>İlgili madde soyut, ucu açık, kötüye kullanıma müsait ve daha önce Türk Ceza Kanunu ya da 5651 Sayılı Kanun’da yer almayan yeni bir suç tanımı getirmektedir ve bu suçun kriterlerinin neler olduğu belirsizdir.</p> <p>Böyle bir suç kategorisi getirilecekse dahi, bunun öncelikle bu taslak metinle değil, 5651 sayılı kanun kapsamına alınması gerekmektedir.</p> <p>Aksi takdirde, ilgili suçun 5651 sayılı kanunda belirtilen usullere tabi olmaksızın direk bu kanun vesilesi ile doğrudan ve sadece veri merkezi işletmecileri ya da platform işletmecilerinin sorumluluğunda tutulması son yöntem olarak uygulanması gereken hizmetin tamamen durdurulması tedbirinin ilk elden ve en baştan uygulanması anlamına gelmektedir ki bu amacın çok çok ötesinde sonuçlar doğuracaktır.</p> <p>İlgili suçun öncelikle 5651 Sayılı Kanun kapsamına dâhil edilesini ve sonrasında 6.4. maddede belirtildiği şekilde 5651 Sayılı Kanun kapsamındaki tüm hukuki yollar tüketildikten sonra Veri Merkezi İşletmecisi ya da Platform Sağlayıcılara başvurulabilecek şekilde bir mekanizma geliştirilmesini teklif ediyoruz.</p>	
---	--	--

“.... Türk adli ve idari mercileri ilgili hizmetlere ve/veya bunlarla ilgili içeriğe erişimin engellenmesine yönelik sair mevzuatta öngörülen tedbirleri uygulayabilir. Bahse konu tedbirlerin uygulanmasının teknik olarak mümkün olmaması veya yetersiz kalması durumunda, yetkili merciler ilgili işletmeci veya hizmet sağlayıcıların teknik altyapılarına, mevzuatta öngörülen usullerle fiziki olarak müdahalede bulunarak söz konusu hizmetlerin durdurulmasını sağlayabilir. Yetkili merciler tarafından, bu nitelikte bir fiziksel müdahalede bulunulması durumunda, ilgili yabancı ülke mevzuatına göre kurulmuş kurumsal müşteri veya yabancı bireysel müşterinin sahip olduğu veya bunların kontrolündeki veriler, müdahaleyi yapan yetkililerce, verilerin barındırıldığı veri merkezinin dışına çıkarılamaz ve bahse konu hizmetin durdurulması için gerekli olanın ötesinde herhangi bir inceleme veya analize tabi tutulamaz.”

<p>Yabancı ülke mevzuatına göre kurulmuş kurumsal müşteriler ile yabancı bireysel müşterilere ait veya bunların kontrolündeki verilere erişim ve cezalar Madde 6.7</p> <p>(7) Veri merkezi işletmecileri, bulut bilişim hizmet sağlayıcıları ve platform işletmecileri tüm müşterilerinin kimlik ve iletişim bilgileri ile açık adreslerini kayıt altına alır. Yabancı ülke mevzuatına göre kurulmuş olduğunu beyan eden kurumsal müşteriler açısından, bu durumu tevsik eder nitelikteki belgeler ilgili müşteriden talep edilir. Yabancı olduğunu beyan eden bireysel müşterilerin kimlik bilgileri açısından müşterinin sunduğu resmi kimlik kartındaki veya pasaporttaki bilgiler, adres ve iletişim bilgileri açısından ise müşterinin beyanı esas alınır.</p>		<p><u>Veri merkezi işletmecisi, bir kuruluşun yabancı mevzuata tabi olup olmadığını, yetkili bir otorite tarafından sağlanacak sistem üzerinden kontrol edebilmelidir.</u></p>
<p>Yürürlük</p> <p>Madde 7.</p> <p>“Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer”.</p>	<p>Taslak Kanun içerisinde pek çok çelişkiler ve boşluklar bulunmaktadır. Bu hali ile yürürlüğe girmesi halinde, uygulamada sorunlar çıkacağı aşıkardır.</p>	<p><u>Taslak metin içerisindeki çelişki ve boşlukların giderilmesi ve Kanun kapsamında çıkartılacak yönetmelikler için yetkili mercilere bir süre verilmesinin uygulamadaki aksaklıkları azaltacağı düşünülmektedir.</u></p>

<p>Enerji ve Telekomünikasyon Desteklerinin Öngörülen Maliyeti</p>	<p>a) Bu ek kapsamında yapılan maliyet öngörülerinin son enerji zamlarından önce yapıldığı tahmin edilmekte olup, öncelikle bu rakamların revize edilmesi gerektiği düşünülmektedir.</p> <p>b) Öngörülen bütçelerin hangi kriterler dahilinde işletmecilere ne şekilde kullanılacağı/paylaştırılacağı düzenlenmelidir. İşletmeciler arasındaki rekabet ortamını bozmayacak şekilde, adil kriterlere dayalı adil bir paylaşım mekanizması öngörülmelidir.</p> <p>c) Telekomünikasyon hizmetini doğrudan veri merkezlerinden almayan müşterilerin destekten faydalanmaları için oluşturulan mekanizma kapsamında veri merkezlerinin müşterilere yapacağı indirimler, bütçenin bitmesi halinde veri merkezleri ve müşteriler arasında sorun yaratabilecektir.</p> <p>d) Ödenek olarak tanımlanan bütçe, güncel elektrik enerji fiyatlaması ile uyumlu değildir. Tüketim için ayrılan ödeneğin sene içerisinde bitmesi durumunda sonradan gelecek müşteri taleplerinin nasıl karşılanacağı tanımlanmamıştır.</p>	<p><u>a), b) ve c) Bütçe rakamlarının güncel rakamlara uygun olarak revize edilmesi, bütçelerin işletmeciler arasında ne şekilde ve hangi kriterlere dayalı olarak kullanılacağına ilişkin kanunda adil bir kullanım mekanizması oluşturulması teklif edilmektedir.</u></p> <p><u>d) Bütçenin revize edilmesi ve yılsonundan önce kullanılması durumunda, yılın kalanında tesvikin nasıl uygulanacağı belirlenmelidir.</u></p>
---	--	--